

vedil, ali je knjiga prikladna za ljudske šole, ali ne, pa take knjižice naj bi ne presojevali samo gimnazijalni in realni učitelji, ampak tudi ljudski učitelji. Prosim sl. zbor, da bi mojo resolucijo odobril. (Dobro ! Dobro !)
(Dalje prih.)

Solsko obzorje.

Iz Zagreba. Gotovo vas bo zanimalo, ako vam naznamim dosedanji stanje društva »Učiteljske zadruge«, ki je od leta 1865., kedar se je namreč v Zagrebu osnovalo, mnogej siroti solzice oterlo. Omenjeno družbo vzdržujejo zgolj učitelji hervaski, in če bi ne omenil deželne podpore, ki jo je pred nekoliko letni deželni zbor v blagajno »Zadruge« dovolil, in pa simtertje nekterih dobrodejecev, ki so vendar včasih kak krajcarček vrgli v ta blagi namen, bi »Zadruga« res bila čisto oddaljena od zunanjega sveta, ter le od podpore bornih učiteljev zavisila. In če na vse to premislimo in še zmiraj dosti žalostno materialno stanje naših učiteljev prevdarimo, moramo se zares čuditi, da to društvo še napreduje. Letos ima »Zadruga« 20.502 gold. 40 kr. čistega premoženja. Je pa tega leta prišlo od vtemeljiteljev 160 gold., od pravih udov 238 gold. 15 kr., od podpornikov 22. gold. Zabave, kakor n. pr. koncerti, glediščne igre itd., ki so v korist tega društva bile simtertje priredjene, dale so vsega skupaj 501 gold., a letni obresti od glavnice iznašajo 1308 gold. 17 kr. — Pravico na mesečno podporo iz tega društva imajo le učiteljski otroci in se vé, tudi njihove vdove. Za take revice potroseno je dozdej 1292 gold. 66 kr. »Zadruga« ima danes osem in trideset revčevkov na svojej skerbi, katerim daje živež in obleko. 21. preteč. m. sklical je odbor glavni zbor tega društva v Zagrebu, pri katerem, kakor se sliši, bi imel biti ključ, s katerim se je dozdej podpora delila, predruagačen, da se namreč proti gotovini in velikim stroškom, ki dan na dan rastejo, podpora zniža. To bi sicer žalostno bilo, ali potreba je, ako hočemo, da se društvo samo ne uniči, ker bi se pri dosedanjem stanju društva in ako kdo tega humanitarnega namena s kakim večim izneskom ne razveseli, gotovo zgodilo. Naši učitelji so podvzetni; nevstrašljivi in tudi srečni v svojih podvzetjih; upati je, da ne bojo omagali in vse poprej poskusili, predno bi dopustili, da se društvo v nevarnost pogrezne.

Število učencev na tukajšnjih šolah se znatno in nenavadno povečuje. Tudi dekliska šola, ki je pred nekaj letmi komaj 100 glavic štela, je zdaj prenapolnjena z bistrimi hervaskimi devojkami, in ko je nekdej zadostovalo pisanji in branji našim krasoticam, se zdaj odpirajo vrata v obsirnejšo in temeljitijo omiko. Šest let že obstoji pri nas čisto narodna višja dekliska šola, ki ima 6 razredov (v 5. in 6. razredu namesčeni učitelji razlagajo predmete posebno še za sedmi razred na tej šoli). Sicer imamo tukaj tudi take šole v samostanu tako imenovanih »milosrdnic«, ali ta šola, obdana s samostanskim zidovjem, čeravno pri duhovnih oblastih prav pogostoma pohvalnice dobi, vendar nič kaj posebno nezadostuje tirjavam časa in potrebam modernega življenja, zato pa tudi ljudje čedalje bolj segajo po odpertem vzgojevanji, pri odprtih vratih, po javnih učiliščih! Ze lani sta g. Fabković in gospodična Jambrisak, pri hervaskem učiteljskem zboru povzdignila svojo besedo proti zapertim ženskim šolam, in zdi se mi, da je njuna beseda, čeravno zavolj kratko odmerjenega časa, nij vtegnila do sklepa priti, vendar na rodovitna tla padla. Ako Bog dá, bomo prihoduje leto tudi 8. razred na višjej dekliskej šoli imeli, in potem bojo vse samostanske zakljenjene šolske sobe kod nepotrebne sčasoma same po sebi nehale.

Marljiva hervaska pisateljica gospá Marija Fabkovičeva (sopruha tudi slovenskim učiteljem znanega Škendera) izdala je ravnokar prekrasno delo »Dogodjaji zalogaja hljeba«, prevod slavnega francoskega dela od Franc Macéa, ki 21 tiskanih pól iznaša. Naše novinarstvo se je brez izjemke prav pohvalno o tem delu izrazilo; bilo bi dobro, da tudi slovenski učitelji, katerim je narbljže stopiti do literature hervaske, segajo po tem delu.

Z Goč nad Vipavo. Pri vstanovitvi okrajnih šolskih nadzornikov so se menda več ali manj učiteljem serca tresla, kajti poprejšnjih nadzornikov so se že navadili; ta vstanovitev pa jim je bila še nova. Mislili so se gospode nadzornike šolske policaje, ki bi znali učitelju za herbtom škodovati. Nekaj takih misel je bilo tudi v naši dolini; ali zeló smo se zmotili. Dobili smo gospoda za nadzornika, kteremu je prava narodnost zeló pri sercu. Naš gospod okrajni nadzornik nadzorništva gotovo ne opravlja zarad kake sebičnosti. 16. avg. je bil pri nas g. nadzornik in nam je podelil: 1 telurium, 1 globus, 15 podučnih knjig, 25 programov in drugih beril, 120 lepispisnih sešitkov in 5 gl., vse to za šolsko mladino, verh tega je pridnim učencem obljubil še kaj posebej. Za vse to bodi gospodu nadzorniku priserčna hvala!

F. M.

Iz Ljubljane. Prijatelom šolskega petja naznanjeno Malega slovenskega pevca«, zbirko dvoglasnih šolskih napevov, katere je zložil znani učitelj g. J. Levičnik; dobiva se na prodaj pri g. Jan. Giontini-tu po 30 soldov zvezek. Ti mični napevi, sestavljeni v pravem narodskem slovenskem duhu, so hkrati tudi tako lahko postavljeni, da jih vsaki v muziki količkaj izurjeni lahko rabi. Ker je že čez polovico iztisov razprodanih, naj se torej pohiti, kdor te mične zbirke še nima, da ne pride prekasno. Zlasti jo priporočamo vsem, kterim je za lepo šolsko petje mar, omenjeno pevsko knjižico sedaj k pričetku novega šolskega leta, ko je mladina, na telesu in tudi na duhu spočita, in vneta za raznoverstne úke. —

— Deželni šolski nadzornik in prošt dr. Anton Jarc je djan v pokoj, in na njegovo mesto postavljen je profesor višje realke g. Rajmund Pirker, kteri je že službo nastopil. Pri nadzorstvu srednjih sol se je tudi premenilo toliko, da je za realistiški oddelek imenovan nadzornik dr. Vrečko. Kot zastopnik učiteljstva (srednjih sol) prišel je v deželni šolski svet g. Dr. Mrhal, ravnatelj tukajšnje višje realke.

— Med predlagami, ki jih bode deželni odbor prihodnjemu deželnemu zboru predlagal, je tudi naša šolska postava o razmeri ljudskih učiteljev in o vstanovljanji ljudskih sol na Kranjskem. Bog daj, da bi se že enkrat ta postava tudi na Kranjskem vredila tako, kakor zahtevajo sedanje razmere ljudskega šolstva in razmere ljudskih učiteljev — vse pa na korist prave narodne omike!

— Novo šolsko leto je napolnilo vse tukajšnje mestne ljudske šole, in sicer tako, da tu pa tam manjka prostora. Sliši se, da bode mestna srenja zidala novo šolsko poslopje za mestno šolo. To bi bila sedaj res ena naj prvih potreb ljubljanskega mesta.

Razpis službe. V 4 razredni ljudski šoli v Ljutomeru, slov. Štajerskem je razpisana podučiteljeva služba s 360 gold. letne plače. Prošnje za njo naj se oddajajo pri okrajnem šolskem svetu v Ljutomeru do 20. t. m.

Premembe v učiteljskem stanu na Kranjskem. G. Ivan Tomšič, je imenovan učitelj pri vadnici c. k. izobraževalnice za učitelje in gospodičina Eliza Škofic je imenovana učiteljica pri vadnici c. k. izobraževalnice za učiteljice.

 Današnjemu listu je pridjan Kazavec št. 2., 2 str.